

LAUSUNTO KARHAKKAMAAN TUULIVOIMAPUISTON YLEISKAAVAN OSALLISTUMIS-
JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SEKÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTISUUNNITELMASTA

693/11.01.00/2020

MELAYMP 15.09.2020 § 71

Valmistelija ympäristötarkastaja Anu Rautiala:

Karhakkamaan tuulivoimapuistohankkeessa ympäristövaikutusten arviointi (YVA) toteutetaan kaavoitusmenettelyssä YVA-lain mukaisesti (252/2017). Menettelyssä syntyy yleiskaava ja hankkeen YVA, jonka yhteysviranomaisena on Lapin ELY-keskus. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvut suoraan.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma- ja YVA-suunnitelmavaiheessa tarkastellaan maksimimääräinen tuulivoimaloiden sijoitusmäärä teoreettisten tietojen perusteella sekä 0-vaihtoehtoa (hankkeen toteutumatta jättämistä). Suunnitelman mukaan selvitysten ja saadun palautteen perusteella muodostetaan tarvittaessa voimaloiden sijoittelun- tai määrien vaihtoehtoja.

Karhakkamaan alueelle suunnitellaan tässä vaiheessa yhteensä 50 tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus on noin 300 metriä. Suunnitelma-alue on noin 10 000 hehtaaria. Hankkeeseen liittyy myös 400 kv voimajohtohanke Petäjaskoskelle. Hankealue on laaja ulottuen Korpikylästä Ylitornion rajalle saakka. Ruotsin valtakunnan rajaan etäisyyttä on 3,5 kilometriä.

Suunnitelman mukaan hankealue on pääosin metsätalouskäytössä ja lähiympäristö maatalousaluetta. Suunnitelmassa todetaan, että tuulivoimaloita ei sijoiteta alle kahden kilometrin etäisyydelle vakituisesta asutuksesta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 2,6 kilometrin etäisyydellä lähimmistä suunnitelluista voimalaitoksista. Tuulivoimalan kaava-alueesta on 2-5 kilometrin päässä (Suomen puolella) asukkaita 127, asuinrakennuksia 128 kappaletta ja vapaa-ajan asuntoja 84 kappaletta.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Eteläinen Tornionlaakso sijaitsee hankealueesta noin kolmen kilometrin päässä Tornionjokivarressa.

Hankkeesta on pyydetty muun muassa Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.

Hanketta koskeva aineisto on nähtävänä 5.8.-5.10.2020 välisenä aikana Tornion kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.tornio.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategiat/projektit/karhakkamaan-tuulivoimapuistohanke/>

OHEISAINEISTO

Tiivistelmä ja karttoja yhdistetystä yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta
Lausuntopyyntö

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ AAPO MÄENPÄÄ:

Meri-Lapin ympäristölautakunta antaa Karhakkamaa tuulivoimalahankkeesta seuraavan lausunnon:

Tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset syntyvät maisemassa, maaperässä, valaistuksessa ja "äänimaailmassa" tapahtuvien muutosten kautta. Näin hanke vaikuttaa vääjäämättä myös ihmisiin.

Tämän hankkeen jatkosuunnittelussa maisemavaikutusten vähentäminen on tärkeää myös valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (Tornionjokilaakso) ja läheisen valtakunnan rajan vuoksi.

Tuulivoimaloiden korkeus on kasvanut merkittävästi viime vuosien aikana. Hankkeessa voimalan siiven kärki nousee enintään 300 metrin korkeuteen. Näin korkeita tuulivoimaloita ei ole vielä rakennettu Suomessa.

Aineistossa on käytetty ympäristöministeriön (Weckman 2006) opasta maiseman vaikutusten arvioinnissa. Kuitenkin voimaloiden korkeutena on käytetty oppaassa 200 metriä, joten sitä ei voida soveltaa suoraan kyseessä olevaan hankkeeseen. Jo hankkeen alkuvaiheissa voidaan todeta, että suunniteltu suojaetäisyys asutukseen vaikuttaa olevan näillä voimalakorkeuksilla riittämätön. Korkeat voimalat voivat olla hyvin hallitsevia suunnittelualueen lähialueen maisemassa. Maisemahaittojen lisäksi asutukselle aiheutunee melu-, välke- ja varjostushaittoja.

Melun, varjostuksen ja vilkkumisen vaikutuksen tarkastelualueen laajuutta on syytä kasvattaa suunnitellusta 2-3 kilometristä. Myös ihmisten elinolojen ja viihtyvyyden vaikutuskohtaisen arvioinnin tarkempi tarkastelu tulee ulottaa laajemmalle kuin 5 kilometriä. Meri-Lapin ympäristölautakunta esittää, että hanketta supistettaisiin sellaiseksi, jossa suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin saadaan kasvatettua merkittävästi nyt esitetystä.

Valokuvasovitteiden sijoituspaikoissa tulee ottaa huomioon hankkeesta saatu palaute ja paikallistuntemus. Asiassa on myös hyvä huomioida, että hiljaisilla alueilla melun häiritsevyys kasvaa. Lähtökohtaisesti hanke tulisi suunnitella siten, että se ei vaatisi ympäristölupaa.

Tuulivoimalapuiston ja sähkönsiirron vaikutuksia maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin arvioidaan asiantuntija-arviona käyttäen olemassa olevaa tietoa.

Luontokohteita ja yleistä metsäluontoa on inventoitu maastokaudella 2019 seitsemän päivän ajan.

Hankkeeseen liittyy voimaloiden lisäksi massiivista tierakentamista, jolloin muun muassa pienvesiin ja sitä kautta kasvillisuuteen voidaan vaikuttaa laajemmalla alueella kuin pelkästään rakentamiskohdissa. Vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi voi olla tarpeen tehdä maastoinventointeja myös pinta- ja pohjavesiin liittyen. Esimerkiksi mahdollisten lähteiden sijainnit tulee olla selvillä, sillä vesilain mukaan luonnontilaisen lähteen luonnontilan muuttaminen on kielletty ilman vesilain mukaista lupaa (VL 2 luku 11 §).

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Ympäristötarkastaja Anu Rautiala, puh.040 770 3239

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Otteet:

Tornion kaupunki, teknisten palvelujen lautakunta
